

EU:n monivuotinen rahoituskehys (MFF) 2028-34: Globaali Eurooppa -väline

Suuren valiokunnan kokous 11.2.2026

Lähetystöneuvos Eeva Lahti, UM, EU-johtajan
sijainen

MFF/yleistä

- Suomi tyytyväinen komission esitykseen
- Suomen ennakkovaikuttamiskannat huomioitu: jousto, prioriteetit kilpailukyky, puolustus ja Ukraina, rahoituksen ehdollisuus, oikeusvaltioperiaate
- Tärkeille asioille löydyttävä rahaa, mutta kokonaistason oltava kohtuullinen
- Suomen saantojen turvaaminen
- Itärajan aseman huomioiminen

Tausta: Globaali Eurooppa -väline

- FI ennakkovaikuttaminen: *EU:lla oltava riittävä ulkosuhderahoitusbudjetti EU:n vaikuttamisen välineenä, joka on linjassa EU:n ulkopoliittisten prioriteettien kanssa. Välineen tulee osaltaan tukea yhteistyön kehittämistä kumppanien kanssa kokonaisturvallisuuden ja vakauden parantamiseksi ja kilpailukyvyn kehittämiseksi geopoliittisessa kilpailussa.*
- Komission ehdotuksen taustalla tarve vastata paremmin muuttuvaan geopoliittiseen toimintaympäristöön ja kilpailuun sekä ennakoimattomuuksiin tarpeisiin.

Globaali Eurooppa –väline: yleistä

- Ulkoisen toiminnan rahoitusväline, yksi koko MFF-esityksen kolmesta pääotsakkeesta.
- Ehdotus: 176,8 miljardia euroa (vuoden 2025 hinnoin), kasvua edelliseen kehyskauteen verrattuna noin 50 prosenttia. 10% osuus kokonaiskehyksestä.
- Yksinkertaistetaan ja joustavoitetaan ulkosuhderahoitusta niin, että EU pystyy vastaamaan aiempaa paremmin muuttuvaan geopoliittiseen toimintaympäristöön ja kilpailuun.
- Koostuu viidestä maantieteellisestä pilarista sekä globaalipilarista. Globaalipilarista rahoitettaisiin muun muassa EU:n tuki monenkeskiselle järjestelmälle.
- Ei varauduta suoraan laajentumiseen, mutta rahoituksen joustavuudella vastattaisiin nykyistä paremmin hakijamaiden tarpeisiin; ehdollisuus
- **Ukrainan tuki** kehysten ulkopuolella 100mrd euroa; kanavoidaan Globaali Eurooppa –välineen kautta

Globaali Eurooppa –välineen tavoitteet

- edistää EU:n ulkopoliittisia tavoitteita ja strategisia etuja ja samalla tukea kestävästä kehityksestä kumppanimaissa (ODA-tavoite 90%)
- Kasvattaa unionin kilpailukykyä mm. luomalla kasvavia talous- ja kauppamahdollisuuksia eurooppalaisille yrityksille sekä edistämällä toimitusketjujen monipuolistamista
- mahdollistaa EU:n parempi kyky vastata globaaleihin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen ja luontokatoon
- Laaja tavoitteenasettelu painottaa siten yhtäältä kestävästä kehityksestä ja monenkeskisen järjestelmän vahvistamiseen liittyviä tavoitteita ja toisaalta EU:n muita strategisia, poliittisia ja taloudellisia intressejä erityisesti nykyisessä geopolitisessa toimintaympäristössä.

Miten tavoitteisiin halutaan päästä?

- Ulkoisten ja sisäisten politiikkojen johdonmukaisuus ja täydentävyys
- Kokonaisvaltaiset ja räätälöidyt kumppanuudet
- Yksityisen sektorin roolin kasvu, Team Europe, eurooppalainen etusija
- Yksinkertaistaminen ja joustavoittaminen: mm. prosentuaalisten korvamerkittyjen menotavoitteiden poisto, toimeenpanovaltaa komissiolle, tietyt budjettitekniset keinot

Vaikutukset

- Ei pääsääntöisesti ole suoria Suomeen kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia, sillä rahoitusväline kohdistuu yhteistyöhön kolmansien maiden kanssa.
- Mahdolliset saannot riippuvat suomalaistoimijoiden aktiivisuudesta osallistua hankkeisiin, joita rahoitetaan EU:n ulkosuhderahoituksesta.
- Suomalaiset toimijat (virastot, yritykset) voisivat esimerkiksi saada suoraa tukea strategisten sektoreiden investoinneissa, joita voitaisiin toteuttaa joissakin tapauksissa ilman kilpailutusta.
- Esim. Finnfund hyötynyt suuresti nykykauden rahoituksesta, paljon potentiaalia tulevalle kaudelle

Valtioneuvoston kanta (kokonaisuudessaan U-kirjelmässä) 1/3

- EU:n ulkoisen toiminnan rahoituksella tulee **edistää turvallisuutta, hyvinvointia ja taloudellisia etuja**. Valtioneuvosto tukee komission tavoitetta, että Globaali Eurooppa -välineellä vastattaisiin geopoliittiseen ja geotaloudelliseen kilpailuun sekä **vahvistettaisiin unionin globaalia toimintakykyä ja vaikutusvaltaa**.
- Globaali Eurooppa -välineen tulisi **tukea unionin kilpailukykyä edistämällä toimitusketjujen monipuolistamista ja kestävyyttä sekä vähennettäisiin EU:n kriittisiä riippuvuuksia**. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että Globaali Eurooppa -välineellä vahvistettaisiin toimia eurooppalaisten investointien ja viennin edistämiseksi kumppanimaissa.

Valtioneuvoston kanta 2/3

- Kannatettavaa, että ehdotus vahvistaisi ja laajentaisi EU:n käytettävissä olevia välineitä yhteistyöhön kolmansien maiden kanssa, näin mahdollistaen **räätälöidyt ja molemminpuolisesti hyödyttävät kumppanuudet**.
- Tärkeää, että **laajentumiseen liittyvän rahoituksen ehdollisuus** linkitettäisiin edistymiseen keskeisissä perusasioissa sekä yhdenmukaisuuteen EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan kanssa.
- Valtioneuvosto katsoo, että Globaali Eurooppa -välineen tarjoamat mahdollisuudet **takaisinottoyhteistyön** tehostamiseksi tulisi käyttää täysimääräisesti.

Valtioneuvoston kanta 3/3

- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että Globaali Eurooppa -välineen **toimeenpanoa ohjaavat unionin keskeiset arvot ja periaatteet**, kuten demokratia, oikeusvaltio, ihmisoikeudet ja sukupuolten tasa-arvo sekä tuki monenkeskiselle järjestelmälle ja kansalaisyhteiskunnalle.

Neuvottelutilanne EU:ssa

- Tanskan laatima kompromissiesitys artiklakohtaisessa luennassa, Kypros jatkaa työtä
- Ei vielä keskustelua rahoituksen tasosta
- Keskeinen kysymys: hallintamalli (governance): säädösvalta ja täytäntöönpanovalta komissio vs. neuvosto